

**STAMBENO-POSLOVNI OBJEKAT NA SLAVIJI
RESIDENTAL-BUSINESS OBJECT AT SLAVIJA**Andrea Ralević, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad***Oblast- ARHITEKTURA I URBANIZAM**

Kratak sadržaj – Tema master rada je stambeno-poslovni objekat na Trgu Slavija u Beogradu. Akcenat je na procesu projektovanja po uzoru na japansku strategiju projektovanja putem konceptualnih maketa.

Ključne reči: prostor, konceptualne makete, tenkei, Slavija, Japan

Abstract – The program of this project focuses on the design residential-business object at Slavija in Belgrade. Concept of design building based on contemporary architectural practice of Japanese, by using scale model.

Keywords: Space, scale model, tenkei, Slavija, Japan

1. UVOD

Nekada, u ne tako davno prošlom vremenu, prva asocijacija na reč arhitektura, bili su nam papir i olovka. Danas, samo nekoliko godina kasnije, kada pričamo o arhitekturi, prve asocijacije su nam potpuno drugačije. Potpuno je nemoguće da pričamo o arhitekturi, a da ne pričamo o softverskim korporacijama, koje su uveliko zamenili papir i olovku.

Softverske korporacije kao alat u arhitekturi su zauzimale svoje mesto polako, još od početka 80-tih godina. U početku su bile samo pomoćna sredstva pri izradi crteža, da bi polako zamenili tradicionalne table za crtanje, i na kraju potpuno potisnuli ručno crtanje u drugi plan.

Upotreba računarskih tehnologija u arhitekturi se u početku svodila na upotrebu 2D arhitektonskih programa kao što su AutoCad i ArchiCad, koji nam, takoreći, olakšavaju crtanje na papiru, da bi se vremenom pojavili i 3D programi, poput 3D Max-a i SketchUp-a i mnogih drugih, koji nam svojim proizvodima pružaju 3D vizuelizacije pomoću kojih dobijamo potpuni doživljaj novonastalih arhitektonskih rešenja i same atmosfere koju nam određeni projekat nudi.

Preteča vrlo popularnih 3D vizuelizacija su makete. Softverske korporacije i programi za kompjutersko crtanje su u velikoj meri unapredili projektovanje, otvorili su nove mogućnosti a pre svega su ubrzali proces projektovanja i stvaranja same arhitekture.

Takođe su na neki način projektantima stvorili mesta za greške, koje se mogu ispraviti mnogo brže i lakše nego što je to nekada bio slučaj.

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bila prof. dr Jelena Atanacković Jeličić.

Postavlja se pitanje u kojoj meri nam je revolucionaran napredak programa pomogao u arhitekturi, kao i da li bi trebalo da dozvolimo da potpuno zaboravimo tradicionalne alatke poput skice, crteža i makete?

2. PROCES PROJEKTOVANJA

Postupak izrade projekta se vršio strategijom korak po korak, i to u nekoliko etapa:

1. Istraživanje konteksta i lokacije
2. Odnos terase i stambenog dela
3. Odnos stambenog i poslovnog dela
4. Određivanje volumena
5. Rešavanje konstrukcije i materijalizacije
6. Rešavanje fasade
7. Povećivanje etapa i organizacija prostora

2.1. Kontekst i lokacija

Analiza lokacije i konteksta je podrazumevala detaljnu istorijsku analizu Trga Slavije i izgrađenih objekata na samoj lokaciji, u cilju određivanja volumena objekta, njegove konstrukcije i materijalizacije kao i budućih eventualnih korisnika, slika 1.

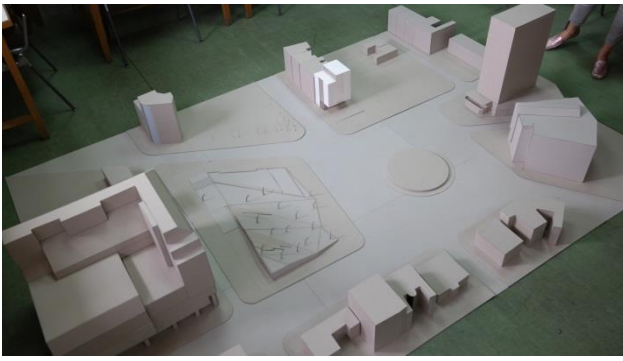
U cilju što bolje analize izrađena je maketa zadatog Trga, slika 2.

Slika 1. Trg Slavija, Beograd

2.2. Odnos terase i stambenog dela

Naredna etapa odnosila se na rešavanje odnosa između terase i stambenog dela površine 100m². Težina ovog zadatka je bila u rešavanju materijalizacije između ova dva prostora. Ovim istraživanjem smo došli do rešenja da upotrebimo staklo i brisoleje, te na ovaj način stvorili fleksibilan prostor, koji po potrebi može funkcionisati zasebno, a po potrebi i kao jedan celoviti prostor.

Slika 2. Maketa zadate lokacije

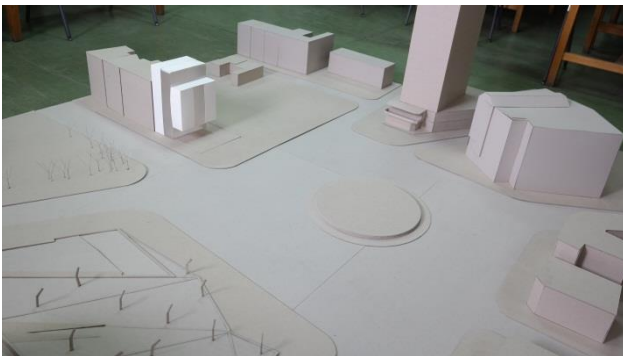
2.3. Odnos stambenog dela i poslovnog dela

Sledeća etapa se odnosila na rešavanje odnosa između stambenog dela iz prethodnog zadatka i poslovnog dela, čija je površina takođe 100m². Cilj ovog zadatka je bio određivanje na koji način će ova dva dela biti povezani, vertikalno ili horizontalno. U ovoj etapi je određeno da će to biti vertikalno, te da će spona biti stepenište.

3. ANALIZA VOLUMENA

Naredna etapa se odnosi na studiju volumena koji bi trebalo da zauzme naš objekat. Ono što na direktno utiče na volumen objekata jeste lokacija, kontekst, spratnost, dimenzije zadate parcele i na kraju, propisana zauzetost zadate parcele.

Cilj ove studije jeste da utvrdimo koliko lokacija utiče na naš objekat i koliko parametara diktira novonastali projekat. Istraživanje je vršeno putem konceptualnih, radnih maketa. Ove makete su rađene tako da budu mobilne, da bismo mogli lako da sagledamo kako se uklapaju u zadatak lokaciju.

Slika 3. Maketa konstrukcije objekta

3.1. Rešavanje konstrukcije i materijalizacije

Nakon izvršene detaljne analize volumena, i kada je objekat konačno poprimio svoj budući oblik, sledeći korak je bilo rešavanje konstrukcije objekta, takođe putem izrade makete.

Konstrukciju je bilo potrebno rešiti koristeći dva od tri osnovna građevinska materijala koji se koriste pri izradi konstrukcije, a to su drvo, čelik i beton.

Meduspratne ploče i temelji nisu bili tema zadatka. Iako je drvo kao materijal omiljeno mnogim arhitektama, kako

u Japanu tako i kod nas, pre svega zbog svojih estetskih prednosti, ovog puta je bilo izostavljeno, pre svega jer se radi o stambeno-poslovnoj zgradi, i to u centru Beograda. Izbor je ostao na upotrebi betona i čelika.

Rešavanje konstrukcije objekta putem maketarenja se pokazalo kao izuzetno delotvorno, jer se u par navrata stvorila ideja o rešenju konstrukcije a koja se pri izradi makete ipak pokazala kao nedelotvorna.

Ono što je u ovom trenutku novo za nas jeste pravilo sa kojim se prvi put susrećemo, a koje Japanci itekako koriste, a to je da ukoliko neka konstrukcija ne može da opstane već kao maketa, ukoliko nije čvrsta već je labilna, takva konstrukcija ne može da postoji ni u stvarnosti. Maketa je rađena od lepenke debljine 3mm. Izrađivanje same makete se zasnivalo na izradi minijaturnih greda i stubova koje ćemo u

narednom koraku ređati i sklapati tako da proverimo statiku našeg objekta. Ovo je do tog trenutka bila najzahtevnija etapa zadatka jer smo se prvi put susreli sa vrlo realnim problemima i nemogućnostima da izvedemo možda baš upravo ono što smo zamislili za naš objekat i po prvi put u radionici izašli iz domena apstrakcije.

Ovakav pristup slaganja malih stubića i gredica na razne načine nam je odbacio gomilu naših ideja ali smo na kraju došli do željenog odgovora.

Slika 3. Maketa konstrukcije objekta

3.2. Rešavanje fasade objekta

U narednoj etapi trebalo je rešiti fasadu primenjujući rešenje iz druge etape istraživanje, a to je fasada izrađena od staklenih površina i brisoleja.

Raspodelu ovih površina je trebalo takođe rešiti putem izrade konceptualne makete.

Slika 4. Maketa fasade objekta

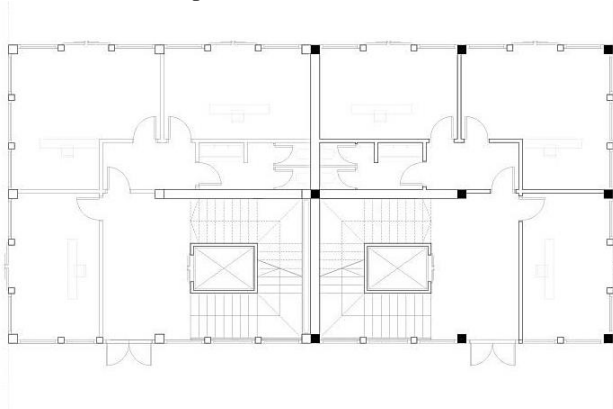
4. REŠENJE PROJEKTA

Ono što je bilo jedino poznato na početku našeg projekta jeste lokacija i kontekst, stoga koncept našeg objekta se morao zasnivati na nama poznatim informacijama, koje su bile minimalne. Dakle, koncept našeg objekta zasniva se prevashodno na lokaciji i na kontekstu, koja je po svojoj prirodi vrlo kompleksna, samim tim što se decenijama unazad na ovom mestu nije izgradio nikakv objekat. Od samog starta se provlačila ideja o stvaranju objekta koji će po svim svojim parametrima da parira dinamičnosti svoje lokacije, Trgu Slaviji.

Dakle, koncept je bio stvoriti arhitekturu, razigranu i dinamičnu kako po svojoj formi tako i po funkciji koja se odigrava unutar nje. Stvorena je “noćna” mirnija zona, i “dnevna” dinamičnija. Ovim korakom smo izvesnim korisnicima našeg prostora skratili put do posla i nazad na najminimalnije vreme.

Ovakav jedan korak je naročito bitan za savremenog čoveka ukoliko živi i radi u velikom gradu poput Beograda, gde se neretko gubi mnogo vremena na odlazak i dolazak kući između mesta stanovanja i poslovanja.

Veoma bitna stavka za svakog čoveka, naročito u današnje digitalno vreme jesu mesta socijalizacije, stoga koncept je bio takođe obezbediti našim korisnicima prijatno mesto za druženje i odmor. U našem objektu imamo tri ovakva prostora.

Slika 5. Osnova prizemlja rešenja

Na slici 5. prikazana je osnova prizemlja rešenja na kojoj se može uočiti podela objekta na desni, stambeni deo i levi, poslovni deo objekta.

6. ZAKLJUČAK

Nakon završene semestralne radionice na kojoj je učestvovalo 10-tak studenata a koju je vodio japanski profesor i arhitekta Shin Yoko sa ciljem da nam približi za nas krajnje nesvakidašnji način istraživanja arhitekture uopšte, kao i način rešavanja njenih zagonetki, došli smo do odgovora koji su nam otvorili vidike u drugim pravcima od onih na koje smo do sad navikli.

Iako se na početku činilo da radimo stvari unazad, počevši od toga da smo naše korisnike definisali tek na kraju zadatka a da finalnu maketu nismo izrađivali iako smo se tokom čitave radionice njome služili, na kraju smo došli do veoma interesantnih odgovora na naš zadatak, koji je bio različit od jednog do drugog studenta.

Korišćenja radnih, konceptualnih maketa prilikom istraživanja nam je u nekim slučajevima služilo kao potvrđan odgovor na naše ideje, ali, zapravo je mnogo više bilo tu da nam ukaže na stvari koje nisu dobre za naš objekat i našu lokaciju. Iako se makete širom sveta koriste kao sredstvo za prezentaciju stvorene arhitekture, ovaj put ona nama nije služila u te svrhe, već je bila izuzetno čvrsto oruđe prilikom istraživanja.

Na kraju ovog procesa postalo je sigurno da ne postoji jedan ispravan način istraživanja niti stvaranja arhitekture.

Ne postoji jedan istinit put. On ne zavisi od pisanog pravila. On ne zavisi od onoga šta je trenutno moderno. On ne zavisi od nacije. On ne zavisi od države. On ne zavisi od trenutne godine. On zavisi od nas, od ljudi, od ljudskih potreba i emocija. Lepota je u očima posmatrača, i, nigde drugde.

7. LITERATURA

- [1] „Ka pravoj arhitekturi“, Le Korbizije, Građevinska knjiga, 2008.,
- [2] „Složenosti i protivrečnosti u arhitekturi” Robert Venturi, Građevinska knjiga, 2008.
- [3] “Deset knjiga o arhitekturi”, Marko Vitruvije Polio, Orion art, Beograd, 2014.

Kratka biografija:

Andrea Ralević rođena je u Vrbasu 1991. god. Osnovne studije na Fakultetu tehničkih nauka iz oblasti Arhitektura i urbanizam završila je 2017. god. Trenutno student master studija na smeru Dizajn enterijera.